

ZIE ZOO

nr. 189, juli 2023

6 **BuurNatuur**

Een geslaagd weekend in het teken van de inheemse natuur.

10

Future For Nature

Drie jonge natuurbeschermers ontvingen de Future For Nature Award 2023.

3

Afscheid van Bauwi

KONINKLIJKE
BURGERS'ZOO



Even omzien

Alex en Bertine van Hooff

Deze zomer kunnen bezoekers aan ons park weer genieten van een gloednieuwe musical, die we in samenwerking met Van Hoorne Entertainment presenteren. Veel abonneerders herinneren zich het duo Zoë en Silos waarschijnlijk nog wel van eerdere musicals, vlogs, videoclips en zelfs een tiendelige televisieserie. Vanaf zaterdag 15 juli tot en met zondag 20 augustus zijn er dagelijks meerdere opvoeringen van 'Zoë & Silos: De Ocean Musical'. In deze ZieZoo leest u hier alles over: komt dat zien! Ook staan we nog even stil bij ons evenement BuurNatuur dat begin juni in ons park werd georganiseerd, de winnende Future For Nature-natuurbehoudsprojecten van dit jaar én het dertigjarige jubileum van ons natuurbehoudsproject in Belize, waarop onze Mangrove is geïnspireerd. We wensen u alvast een fijne zomervakantie: tot ziens in ons park!

Colofon

Redactie:

Annemarie van Lierop
Bas Lukkenaar
Constanze Mager

Fotografen:

FFN Foundation, Nicole Grol,
Kim Huijting, Arun Idoe, Max Janse,
Theo Kruse, #maartenvandergeest61,
Constanze Mager, Mira Meijer,
Marloes van der Wardt

Foto:

Voorkant: gorilla zilverrug Bauwi

Vormgeving en druk:

Drukkerij Rozijn Repr, Didam

ZieZoo is een uitgave van Koninklijke Burgers' Zoo, Arnhem. ZieZoo verschijnt viermaal per jaar. Abonneerders ontvangen ZieZoo gratis.

ISSN:

1876-1798

KONINKLIJKE
BURGERS' ZOO

Antoon van Hooffplein 1
6816 SH Arnhem
(026) 44 24 534
info@burgerszoo.nl
www.burgerszoo.nl



Op de agenda

De zomer komt eraan en daarom draaien we de komende weken de zomeractiviteiten! Dit staat er allemaal op de agenda:

Ocean Musical:

15 juli t/m 20 augustus

Zoë en Silos beleven weer een muzikaal avontuur! Dagelijks zijn er in het Auditorium van het Safari Meeting Centre meerdere voorstellingen van deze kindermusical. Ontdek met Zoë en Silos de onderwaterwereld! Reserveren is niet nodig.

Ocean-activiteiten:

15 juli t/m 20 augustus

Wie net de musical heeft gezien, wil vast de dierlijke hoofdrolspelers in het echt gaan bekijken ... dus op naar de Ocean, om de zwartpuntrifhaai, vossenkopvis, adelaarsrog en luipaardhaai te bewonderen! Elke dag zijn er in Burgers' Ocean extra kinderactiviteiten, zoals een Zoë & Silos-speurtocht en infotafels waar kinderen meer aan de weet komen over de vissen en de Ocean.

Avondlezingen en kindercolleges

In september starten weer de maandelijkse avondlezingen en kindercolleges! Deze zijn in principe op elke derde woensdag van de maand; maar de datum kan afhankelijk zijn van de beschikbaarheid van het Auditorium. Op het moment van schrijven van deze ZieZoo werken we nog aan de invulling van de lezingen en colleges. Voor de kindercolleges staan twee thema's al vast: 'Dinosaurussen, deel 2', en 'Ordenen van het dierenrijk - dieren zonder wervelkolom'. Over die thema's bleken afgelopen seizoen veel te veel vragen voor slechts één uur te zijn! Kijk in de loop van de zomer zeker eens op burgerszoo.nl/activiteiten voor alle data, thema's en reserveringen!

Klik & meld je aan voor een van de lezingen!





Goede tijden, slechte tijden bij de mensapen

Bij de chimpansees en de Westelijke gorilla's is momenteel van alles gaande. Graag brengen we u als trouwe abbonementhouder van de verschillende ontwikkelingen op de hoogte!

Zilverrug Bauwi overleden

Half mei moesten biologen, dierenarts en diervorzorgers helaas de beslissing nemen om het volwassen gorillamannetje in te laten slapen. Hij had toen al een ziekbed van ongeveer twee weken achter de rug. Ondanks de hulp van diverse specialisten ingeroepen uit de veterinaire-medische en humaan-medische wereld knapte hij helaas niet op, maar ging aan het eind hard achteruit.

Bauwi kwam in 1995 op zesjarige leeftijd vanuit Apenheul naar Burgers' Zoo en was sinds 2001 de leider van de gorillagroep van Burgers' Zoo nadat de vorige zilverrug Gorgo naar een ander dierenpark was verhuisd. Hij heeft drie zoons en zes dochters verwekt in Arnhem.

Hoe nu verder bij de gorilla's?

Een gorillagroep zonder zilverrug is eigenlijk niet écht een groep, omdat het volwassen mannetje de spil in de gorillagroep is. Na het overlijden van Bauwi toont de overgebleven tienkoppige groep zich vooralsnog rustig.

De oudste zoon is met zijn 13 jaar ook al een flinke kerel en heeft de afgelopen maanden zelfs al een zilvergrijze rug ontwikkeld. Hij zal echter niet als de nieuwe leider aanblijven. Volgens planning van het populatiemanagementprogramma voor deze zeer bedreigde diersoort zal hij samen met drie (half)broers op puberleeftijd binnen afzienbare tijd elders een vrijgezelligengroep gaan vormen. Daarna zal een onverwante zilverrug de groep in Burgers' Zoo komen versterken.

Meer, maar kleiner?

Bij de chimpansees lijkt er iets raars aan de hand te zijn: uit een Zweeds en een Deens dierenpark zijn twee nieuwe dieren binnengekomen. Twee dieren erbij dus en toch lijkt de groep chimpansees kleiner dan vroeger – hoe kan dat? Nou, het integreren van nieuwe chimpansees in een bestaande groep vraagt veel geduld en talloze klein stapjes. Telkens worden weer één of twee dieren aan de nieuwelingen voorgesteld en zodoende wordt de groep om de nieuwkomers heen als het

ware opnieuw opgebouwd. Onze chimpansees zijn dus momenteel verdeeld over twee ondergroepen en u ziet nooit alle 16 dieren bij elkaar. Deze subgroepen gaan afwisselend naar het buitenverblijf. Dit integratieproces zal nog meerdere maanden nodig hebben, al zijn we zeker niet ontevreden over het verloop van het proces!

In de smaak

Op het chimpansee-eiland zijn er prachtige nieuwe klimstructuren en hoge zitplateaus aangebracht. De chimpansees maken er graag gebruik van! Niet alleen de klimstructuren vallen in de smaak, ook het nieuwe beoogde fokmannetje Claudius gooit hoge ogen. De vrouwtjes zien hem wel zitten en hij mocht al met meerdere vrouwtjes paren. Nu is er daar vandaan nog een lange weg te gaan voordat er weer eens gezonde chimpanseejongen aan de buiken bij hun moeders hangen – maar we hebben goede hoop!

Tekst: Constanze Mager

Biodiversiteit in de bloemenweides

Bij het verschijnen van deze editie van de ZieZoo staat de bloemenweide in Burgers' Zoo alweer vol met bloeiende planten. Niet alleen een prachtig gezicht, maar ook goed voor de biodiversiteit. Een paar jaar geleden is de weide ingezaaid met een eenjarig akkermengsel om snel resultaat te krijgen. Vorig jaar is de weide bij de Mangrove geheel opnieuw ingezaaid met een meerjarig bijmengsel.



Eenjarige of meerjarige planten

Zoals de naam al doet vermoeden, maken eenjarige planten hun levenscyclus van kiemen tot afsterven door binnen één jaar. Omdat eenjarigen dus een relatief korte periode hebben om zich voort te planten, zijn dit over het algemeen planten met veel bloemen en veel zaad. Binnen deze groep zijn er planten die in het voorjaar zaad geven en dan in de nazomer van hetzelfde jaar bloeien. Je hebt ook eenjarigen die in de herfst zaad geven en in het voorjaar of in de zomer bloemen geven.

Meerjarige planten leven langer dan een jaar. Omdat ze zich over meerdere jaren kunnen voortplanten, zijn dit planten die tijdens de bloeiperiode minder bloemen geven of korter bloeien dan de eenjarigen. Meerjarige inheemse planten overleven de winter. Vaak sterft de plant bovengronds af, maar blijft het wortelstelsel in leven.

Biodiversiteit ondergronds en bovengronds

Bloeiende planten zijn zeer belangrijk voor de biodiversiteit, zowel onder de grond als boven de grond. Ondergronds betreft het

met name een wisselwerking met micro-organismen die voedingsstoffen voor de plant leveren, of er juist van profiteren. Maar een vruchtbare grond bevat onder andere ook spinnen, wormen, pissebedden, mollen en muizen. Veel van deze dieren zijn weer afhankelijk van de planten voor hun voeding. Als overleden dieren vergaan, leveren ze weer groeistoffen aan de bodem, voor de planten. Planten zijn dus een essentiële schakel in het bodemvoedselweb. En als in de grond alles goed is, kunnen planten ook bovengronds floreren. Veel diersoorten zijn afhankelijk van bloeiende planten. Een groot aantal insecten, zoals vlinders, bijen, hommels, kevers en zweefvliegen, voeden zich met stuifmeel en/of nectar en zorgen tijdens het foerageren voor de bevruchting van de bloemen. Larven van onder andere insecten leven van bladeren en bloemen en vinden op de plant ook beschutting. Insecten en hun larven en wormen zijn weer voedsel voor kleine zoogdieren, reptielen en vogels, die op hun beurt weer voedsel zijn voor grotere zoogdieren en roofvogels. Tot slot zijn dode planten weer voeding voor micro-organismen. Zo zijn planten ook een belangrijke schakel in het bovengrondse voedselweb.

Onze bloemenweides

U vindt bloemenweides naast Burgers' Mangrove en tegenover het maki-eiland. Alle ingezaaide planten op de bloemenweides zijn inheems. Met inheemse planten bedoelen we planten die zich na de laatste ijstijd hier in Nederland gevestigd hebben en zich hebben aangepast aan de heersende leefomstandigheden. Zo kun je zeggen dat de periodes van bloei en groei genetisch zijn vastgelegd en corresponderen met de periodes waarin insecten voedsel nodig hebben, die op hun beurt weer voedsel zijn voor bijvoorbeeld jonge vogels. Het zaadmengsel dat Burgers' Zoo gebruikt, bestaat onder andere uit dagkoekoeksbloem, wede, korenbloem, rode klaver, grote klapproos, reukloze kamille, look zonder look, gewone ossentong en gewone margriet.

Tekst: Annemarie van Lierop



Onderzoekster Sophie bezig met metingen bij het koraalrif.

De stikstofcyclus in het koraalrif

Oh nee, niet ook hier al een 'stikstofcrisis'! Sommige koraalriffen hebben veel last van vervuiling, bijvoorbeeld doordat rioolwater nabij het rif geloosd wordt. Het gevolg is veel stikstof in het water, 'blij' algen die hard groeien en als gevolg daarvan de koralen overwoekeren en verstikken. In Burgers' Ocean bevindt zich een van de grootste koraalrifbassins in aquaria ter wereld. Ook in dit aquarium wordt naar de stikstofwaardes gekeken. De vissen worden gevoerd en scheiden vervolgens afvalstoffen uit, veelal stikstofverbindingen. Voor het Ocean-team is het belangrijk om te begrijpen wat er met die stikstof gebeurt en of het niet te veel is, of juist te weinig. Verschillende studenten van de Universiteit Wageningen hebben zich gebogen over dit vraagstuk. Het resultaat is een computermodel dat de gehele stikstofcyclus berekent. Het in elkaar zetten van dit model was een hele puzzel, waarbij iedere student een stukje van de puzzel heeft opgelost. Sophie Coojmans was de laatste studente die aan dit project heeft gewerkt.

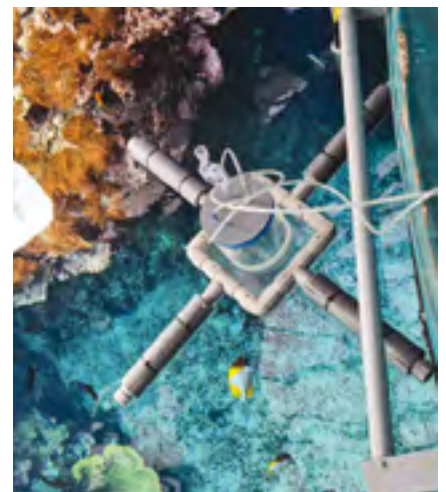
In en uit

Eigenlijk kun je het koraalrifaquarium zien als een 'zwarte doos'. Je giet er wat in, je haalt er wat uit en er gebeurt van alles in de doos. Wat erin gaat, is bijvoorbeeld het voer voor de vissen, ongeveer 5 kg per week. Na analyse van alle voertypes blijkt dat er 95 gram stikstof in het weekrantsoen voer zit. Verschillende filters halen stikstofverbindingen uit het water. Maar een groot deel van de stikstof wordt omgezet, verbruikt en gerecycled in het rif zelf. De symbiotische kleine algen in de koralen en algen op de stenen nemen een deel op. Maar ook bacteriën weten er raad mee. Een aantal speciale soorten bacteriën zet de stikstofverbinding ammonium om in nitraat. Andere bacteriën zetten nitraat om in stikstofgas.

Een gasbel

Sophie heeft met specialistische apparatuur van de Universiteit van Wageningen gassen opgevangen boven het aquarium en geanalyseerd. Ieder dier ademt koolstofdioxide (CO_2) uit, dus je kunt het 'teveel' aan CO_2 direct boven het aquarium meten. Ook het stikstofgas dat door de bacteriën wordt gemaakt, ontsnapt aan het oppervlak. Door het stikstofgas op te vangen, kun je berekenen hoeveel stikstof er op deze manier het aquarium verlaat. Weer een stukje van de puzzel verder opgelost! Het computermodel benadert de processen die in het aquarium plaatsvinden aardig goed. En dat helpt het team te begrijpen wat er gebeurt en te voorkomen dat het koraalrif in Burgers' Ocean in een stikstofcrisis belandt!

Tekst: Max Janse



Drijvend vat voor het opvangen van gassen.

BuurNatuur: Kennis maken met inheemse fauna en flora

Burgers' Zoo richt zich qua collectie sterk op tropische en subtropische soorten. Maar dat betekent niet dat we de inheemse biodiversiteit niet belangrijk vinden! Om ook de dieren en planten uit de directe omgeving van de zoo bij het publiek in de schijnwerpers te zetten, heeft Burgers' Zoo op 3 en 4 juni voor de tweede keer het evenement BuurNatuur georganiseerd. Deze nieuwe editie was wederom zeer geslaagd en had het karakter van een gezellig buurtfeest!



Aan de slag

Voor een diermanager in de dop is het organiseren, uitvoeren en evalueren van zo'n weekend een uitstekende stageopdracht. Van Hall Larenstein Diermanagementstudent Brian van den Heuvel is dan ook vol enthousiasme al in februari aan de slag gegaan om met de evaluaties en draaiboeken van vorig jaar BuurNatuur 2023 te realiseren. Veel lokale natuurorganisaties die vorig jaar van de partij waren, wilden ook dit jaar weer hun werk komen presenteren aan ons dierentuinpubliek. Bijvoorbeeld Arnhem Zoemt, wildopvang Avolare, IVN en de vogelwerkgroep Arnhem maakten mensen weer warm voor de inheemse natuur.

Nieuwe partners

De externe experts zijn een belangrijk ingrediënt voor een afwisselend BuurNatuurweekend. We waren daarom extra verheugd dat dit jaar ook een aantal nieuwe organisaties zijn aangehaakt. RAVON vertelde over hun expertise op het gebied van amfibieën en reptielen. Bij de tafel van de kerkuilenwerkgroep konden kinderen met pincetten skeletrestjes van muizen pluizen. De Zoogdierverseniging vertelde over de zichtbare en verborgen zoogdieren van Nederland. Voor veel bezoekers levert een gesprekje met zo'n expertwerkgroep verrassende weetjes op. Tegelijkertijd kunnen de natuurorganisaties ook laten zien wat

zij in het veld voor belangrijk werk doen voor de inheemse natuur.

Een grote gidsenschare

Per dag waren er ook zo'n 60 Burgers' gidsen in de weer. Zij gaven onder andere mini-rondleidingen over vogels en begeleidden bezoekers met het 'botanisch stoepkrijten'. Ook de problematiek van invasieve soorten werd aangestipt, aan de hand van onder meer roodwangschildpadden, duizendknoop en Amerikaanse vogelkers. En uiteraard kon het sloot- en bodemleven eens van dichtbij worden bekeken. Zo'n libellenlarve, engerling, duizendpoot of tuinslak zijn ook reuze interessant!

Dierenkwiz en facepainting

Kinderen zijn een belangrijke doelgroep. Graag zien we jong en oud samen de inheemse natuur ontdekken langs de kramen, die dit jaar op het bosrijke terrein bij uitgang Oost waren opgesteld. Met prachtig voorjaarsweer werden ijverig opdrachten uitgevoerd om de stempelkaart compleet te krijgen. Dankzij de studenten 'Make-up & Hair Artist' van het RijnIJssel College in Arnhem konden kinderen ook nog worden omgetoverd in mooie vlinders, kikkers en lieveheersbeestjes.

Zo'n weekendje heeft, zoals u leest, veel voeten in de aarde en vraagt inzet van tal van mensen. Maar zonder meer zijn we blij met het resultaat; en we zijn ervan overtuigd dat de bijzondere inheemse natuur veel bezoekers heeft kunnen verrassen.



Tekst: Constanze Mager



Kleurrijke beroepen in een dynamisch dierenpark

Een dierentuin is een boeiende organisatie. De meest uiteenlopende dieren en planten moeten goed verzorgd worden en voor de medewerkers is een veilig en prettig werkklimaat belangrijk. En er zijn uiteraard ook afdelingen die zich helemaal niet met de levende collectie bezighouden, maar met de bedrijfstechnische kant, of bijvoorbeeld de retail of de horeca. Geen wonder dat niet alleen de dieren- en plantencollectie kleurrijk en divers is, maar zeker ook het scala aan verschillende beroepen dat je in Burgers' Zoo vindt. Deze keer maken we kennis met een medewerkster die recent een heel bijzonder jubileum heeft behaald: directiesecretaresse Maura Taeymans was op vrijdag 19 mei 2023 exact 50 (!) jaar werkzaam voor ons park!

"In 1973 toen ik in vaste dienst kwam, werden jonge dieren die door hun ouders verstoten waren door ons nog regelmatig met de fles grootgebracht," vertelt Maura Taeymans (67). "Tijgers, leeuwen, gorilla's, chimpansees en orang-oetans: dat was in die tijd heel gewoon. Een luier bij een jonge orang-oetan verschonen, is overigens geen pretje met al die lange haren," voegt ze er lachend aan toe.

"Ik ben als weekend- en vakantiekracht begonnen in de horeca, maar al op mijn tweede dag werd ik gevraagd om een zieke te vervangen in de winkel en later om even de kassa over te nemen. In die tijd was een deel van het woonhuis van de directeursfamilie Van Hooff overdag tevens het kantoor van het park, inclusief kassa's. Ik heb in mijn carrière vier generaties van de familie leren kennen." Maura heeft in al die jaren zeer diverse functies vervuld: ze heeft niet alleen de personeelsadministratie, boekhouding en

inkoop voor de winkels verzorgd, maar ook gewerkt in de horeca, bij de receptie en als directiesecretaresse.

"Op een dag belde Antoon van Hooff mij of ik even orang-oetan Sabientje aan Prins Bernhard en André van Duin kon komen overhandigen. Het Wereld Natuurfonds vierde zijn 25-jarige jubileum en naar aanleiding daarvan zou een foto van de heren met Sabientje gemaakt worden. Of die keer dat dierenarts Piet de Jong vroeg of ik wilde assisteren bij de operatie van een maraboe: zo'n grote ooievaar-achtige vogel. Of ik even zijn vleugels gespreid kon houden." Met een vrolijke twinkeling denkt ze terug aan die bijzondere momenten in haar kleurrijke loopbaan in het dierenpark. "Het was de tijd van mee aanpakken en de schouders eronder zetten om een klus te klaren. Een heel bijzonder teamgevoel, dat misschien ook wel kenmerkend is voor een echt familiebedrijf."

Maura heeft maar liefst 50 jaar van de 110-jarige geschiedenis van Burgers' Zoo persoonlijk meegemaakt. Daar zaten veel belangrijke gebeurtenissen bij. "Op de avond voor de officiële opening van de Bush in 1988 zat ik samen met Antoon van Hooff op het terras naar de repetitie van de openingshandeling te kijken. We hadden nooit kunnen bedenken dat het zó'n daverend succes zou worden: in één jaar tijd verdubbelde het aantal bezoekers."

Per 1 juni 2023 is ze dan toch echt van haar welverdiende pensioen gaan genieten. "Natuurlijk zal ik nog regelmatig als bezoeker in het park komen en als Burgers' Zoo mij nodig heeft, mogen ze altijd een beroep op me doen. Maar ik heb uitstekende opvolgers en ben van plan lekker te gaan genieten van de extra vrije tijd."

Tekst: Bas Lukkenaar

Nieuws uit de Zoo

Hertenuitbreiding

Uit de dierentuin van Zürich zijn drie lierhertvrouwtjes aangekomen om de aanwezige groep in de Rimba genetisch te versterken. De zwijnsherten in de Rimba en in het Park hebben nu jongen; deze zijn nog herkenbaar aan het stippenpatroon op de vacht (foto).



Jonge zebra's

Op de Safari zijn dit voorjaar veel zebra's geboren. Met het opmaken van deze ZieZoo stond de teller op vijf. Alle veulens zijn mannetjes.



Wallabywalhalla



Na het vertrek van de flamingo's hebben we het flamingoverblijf geschikt gemaakt voor de wallaby's. De groep van zestien wallaby's (+ eentje in de buidel) heeft nu een prachtig groot verblijf. De dieren zijn al helemaal gewend en goed te zien.

Jonge vogels in de Mangrove

In de Mangrove hebben we mooi kweeksucces bij verschillende vogelsoorten. Zowel de violet-organisten als de kuifbobwhites hebben het tweede nest dit jaar. De blauwe grondduiven (foto) hebben zelfs al meerdere legsels gehad.



Nieuw: Burgers' Zoo Cadeaupas!

Nu te koop bij de kassa van de entree: Burgers' Zoo Cadeaupas. U kunt zelf kiezen welk bedrag wij er voor u op zetten. De pas kunt u in het hele park besteden.



Jonge vogels in de Desert

Purpergorzen zijn slechts in heel weinig dierentuinen te bewonderen. Momenteel is Burgers' Zoo zelfs de enige kweker van dit fraaie vogeltje. Naast jonge purpergorzen, hebben we ook bij de Gambels kuifkwartels (foto) en de Montezumakwartels kuikens.



Nieuw aardvarkenmannetje

Ons jonge aardvarkenvrouwtje heeft gezelschap gekregen van een mannetje. Hij komt uit een dierentuin in Engeland en heeft zijn quarantaineperiode doorstaan. Hij is nu zichtbaar voor publiek. We hopen dat beide dieren een mooi nieuw fokstel gaan vormen.



Oost-Afrikaanse spiesbok(ken) erbij

Een jong vrouwtje spiesbok is uit de zoo van La Palmyre (Frankrijk) aangekomen om onze groep te versterken. Het zal nog even duren voor zij zich kan voortplanten. Mooi nieuws is dat ons oudere vrouwtje in juni wel een jong heeft gehad. Spiesbokken zijn afleggers, dus het jong zal in eerste instantie niet zichtbaar zijn voor publiek.



In de Parkwinkel

Wilt u na uw bezoek nog een mooi aandenken? Wat dacht u van een mooie, nieuwe poster? Of wilt u bijzondere verhalen beluisteren van Zoë en Silos, onze hoofdrolspelers van de musical? Koop dan het Besties-voor-leesvriendje.



Nieuwe koraalduivels



De grote koraalduivels in een van de kleinere bassins in de Ocean hebben gezelschap gekregen van de bruine koraalduivel. Typisch een soort die graag tegen het substraat aankruipt. De bruine koraalduivel zal daarom wat minder opvallen, maar als men hem toch ziet, vallen zijn witte strepen en prachtige franjeachtige vinnen zeker op.

Foster parents

De monniksgieren zijn op dit moment met succes een adoptiekuiken aan het grootbrengen. De jonge monniksgier is in een broedstroof in Frankrijk uitgekomen. Ons koppel was zelf aan het broeden, maar helaas zonder het gewenste resultaat: het adoptie-jong kwam daarom precies op het juiste moment.



Nog plaatsen in de KidsClub



Meld je hier aan!

Burgers' Zoo KidsClubs bestaan uit enthousiaste kinderen die een heel schooljaar lang één keer per maand een dagdeel in de zoo een programma volgen. In september start een nieuw seizoen! Kinderen die in groep 3/4, groep 5/6 of groep 8/ brugklas zitten, mogen zich nu aanmelden. Info en aanmelding (vol = vol) via burgerszoo.nl/kids/kidsclub.

De Future For Nature Awards – reis mee door de wereld van natuurbescherming

De winnaars van 2023, Tomás Rivas Fuenzalida, Alona Prylutska en Pieter van Wyk.

Stichting Future For Nature (FFN) is niet alleen gevestigd in Burgers' Zoo, maar het dierenpark is ook al sinds de oprichting van de stichting een van de hoofdsponsors. FFN onderstreept het belang van natuurbehoud en zet zich hiervoor in door jonge natuurbeschermers over de hele wereld actief te ondersteunen. Ieder jaar reikt FFN de Future For Nature Awards uit in het Safari Meeting Centre, een speciaal evenement waarbij drie winnaars ieder bovendien €50.000 in ontvangst mogen nemen om hun natuurbehoudsproject verder te ontwikkelen. Future For Nature en het Award Event geven de winnaars een platform om hun unieke verhalen over natuurbescherming te delen.

Op vrijdag 21 april werden de indrukwekkende prestaties en inspirerende doelen van de FFN Award-winnaars van 2023 gevierd. Tomás Rivas Fuenzalida uit Chili, Alona Prylutska uit Oekraïne en Pieter van Wyk uit Zuid-Afrika stonden dit jaar in de welverdiende schijnwerpers. Lees meer over hun persoonlijke verhalen op de volgende pagina's.

Een reis om de wereld

Traditiegetrouw werd de prijsuitreiking geleid door Saba Douglas-Hamilton, voorzitter van het internationale selectie-



Saba Douglas-Hamilton is voorzitter van het internationale selectiecomité van FFN en tevens vaste gastvrouw van het Award Event.

comité van FFN. Saba nam ons gedurende de ceremonie mee op een reis om de wereld. Hierbij werd een bezoek gebracht aan voormalige FFN Award-winnaars en werden hun recente prestaties en werk belicht. Zo ontmoetten we wilde walvisen langs de kust van Chili en luisterden we naar betoverende bosgeluiden in het Leuser-ecosysteem. We zijn zelfs door grotten gekropen om nieuwe vleermuis-kolonies te zoeken!

Emotioneel en inspirerend

Tijdens onze reis om de wereld zijn we ook gestopt in de landen waar de FFN Award-winnaars van dit jaar werken. Tomás beschreef de roofvogels symbolisch als geest van de Chileense bossen en hoe natuurbehoud echt een roeping is. Alona toonde ons optimisme en doorzettingsvermogen en er ging merkbaar een schok door het publiek toen ze een video liet zien van de vrijlating van vleermuizen in een door oorlog geteisterde stad in Oekraïne. Pieter gaf ons stof tot nadenken over plantenbescherming in Zuid-Afrika en leverde hard bewijs over de kwetsbaarheid van onze natuurlijke wereld. Deze ontroerende momenten werden verlicht door de pure toewijding en passie van de drie winnaars. Er is hoop, zolang we doorgaan!

Samen bewegen

Eregast Pavan Sukhdev, Goodwill Ambassadeur van het milieu-programma van de United Nations, bekrachtigde de boodschap dat we wat natuurbehoud betreft nooit mogen opgeven, maar vastberaden door moeten blijven zetten. Pavan drong de winnaars erop aan om "te blijven vechten en de liefde in je te laten branden". Hij sprak over hoe de natuur elke dag zoveel waarde geeft aan ons leven "Alles wat deze drie jonge mensen hebben gedaan, helpt om beweging te creëren die uiteindelijk de mentaliteit van mensen zal veranderen", zei Pavan.



Pavan Sukhdev, hoofd van het 'Green Economy Initiative' van de Verenigde Naties, was dit jaar de eregast.

Mens en roofvogel leven samen

Roofvogels zijn de grootste roofdieren in onze lucht en ze spelen een belangrijke rol in hun ecosystemen. Naarmate mensen meer en meer natuurgebied innemen om te leven en het land te bebouwen, zijn steeds meer roofvogels boerderijdieren gaan opnemen in hun dieet. Boeren vinden dit natuurlijk niets en nemen wraak door op de roofvogels te schieten. Tomás ontdekte dat het verlies van leefgebied en deze menselijke vervolging de grootste bedreigingen vormen voor het bestaan van de zeldzame Patagonische buizerd in Chili, en hij zet zich in voor het vinden van een oplossing.

De boom in

Tomás heeft er zijn levensmissie van gemaakt om de Patagonische buizerd, en andere bedreigde roofvogels zoals de Andeskuifarend, te beschermen en hen te helpen vreedzaam samen te leven met mensen in Zuid-Amerika. Het begrijpen van roofvogels en hun behoeften is cruciaal voor hun bescherming. Tomás bestudeert daarom al vele jaren zeldzame Zuid-Amerikaanse roofvogels en deed belangrijke ontdekkingen over hun populaties. Tomás ontwikkelde een speciale techniek om nesten van de Patagonische buizerd op te sporen. Hiermee heeft hij de weg vrijgemaakt voor het verzamelen van kennis over de populatie, ecologie en habitatvereisten. Hij was de eerste in zestig jaar die Patagonische buizerdnesten vond in Chili en hij heeft er inmiddels nog meer gevonden. Dankzij de ontdekkingen van Tomás is deze soort nu officieel als bedreigde diersoort geclassificeerd door IUCN.

Oplossingen vinden

Tomás gelooft dat mensen en roofvogels samen kunnen leven, met de juiste hulpmiddelen. Met zijn organisatie Fundación Ñankulafkén werkt Tomás aan baanbre-



Tomás met een geringde Andeskuifarend.

kende agro-ecologische technieken om aanvallen van roofvogels op pluimvee tegen te gaan. Zo heeft hij veiligere pluimveestallen met vegetatiedaken ontworpen. Tomás leert boeren over roofvogels en

bovendien werkt hij met hen samen om aanvallen van roofvogels op pluimvee tot een minimum te beperken.



Verbinden en ondersteunen

Door het winnen van de FFN Award kan Tomás doorgaan met het verminderen van het conflict tussen mens en roofvogel in Chili en andere Zuid-Amerikaanse landen. Hij zal dit doen door oplossingen te bieden waarmee de lokale bevolking haar pluimvee kan beschermen en aanvallen van roofvogels kan minimaliseren. Daarnaast is Tomás van plan een programma te ontwikkelen om de Patagonische buizerd in centraal Chili te herintroduceren, waarbij hij voortborduurt op zijn eerste successen bij het fokken van de vogels.



De zeldzame Patagonische buizerd is een van de bedreigde roofvogelsoorten waar Tomás zich sterk voor maakt.



De grootvleermuis is een van de soorten die veel te vinden is in stedelijk gebied.

Vleermuizen redden in de stad

Door verstedelijking en klimaatverandering zijn sommige vleermuissoorten gebouwen als hun thuis gaan gebruiken. Alona Prylutska is een Oekraïense natuurbeschermster die zich inzet voor de bescherming van vleermuizen in een stedelijke omgeving. Ze redt vleermuizen die vastzitten in gebouwen, helpt bij geloof over vleermuizen te doorbreken en werkt aan het creëren van veilige ruimtes voor vleermuizen in de steden.

Oekraïne en heeft ze in totaal meer dan 21.000 vleermuizen van 13 soorten gered.

Vleermuizenfeest

In Oekraïne is er een diepgewortelde angst voor vleermuizen, wat niet helpt bij hun bescherming. Alona gelooft dat het veranderen van de houding ten opzichte van vleermuizen de sleutel is tot hun overleving op de lange termijn. Met haar team organiseerde Alona een campagne om mensen uit te leggen hoe bijzonder deze dieren zijn. Jaarlijks organiseren ze het inmiddels beroemde Bat Release Feest, waar ze het publiek laten helpen honderden geredde vleermuizen terug te zetten in het wild. Door vleermuizen van dichtbij te zien, en zelfs vast te kunnen houden, kunnen mensen enthousiast raken over deze dieren.

Veilige vleermuisplekken

Ondanks de erbarmelijke omstandigheden in Oekraïne hebben Alona en haar team doorgezet en hun belangrijke werk voor



het behoud van vleermuizen voortgezet. Ze hebben veel migrerende vleermuizen uit verlaten gebouwen gered en organiseren outreach-activiteiten. Alona heeft grootse plannen met het prijzengeld van de FFN Award. Zo wil ze nieuwe vestigingen van het Bat Rehabilitation Centre starten in de vijf grootste Oekraïense steden. Daarnaast gaat ze een 'gedeeld huis'-project opzetten, om in samenwerking met bouwbedrijven te voorkomen dat vleermuizen sterven of worden verstoord tijdens bouwrenovaties.

De koelkast in

Alona is al sinds haar eerste jaar op de universiteit gefascineerd door vleermuizen. Tijdens haar studie kwam ze erachter dat er veel vleermuizen leven in de steden van Oekraïne. In gebouwen lopen vleermuizen het risico om bekneld te raken, of kunnen ze zelfs worden gedood door renovatie- of isolatiewerkzaamheden. Alona begon vleermuizen te redden die in de stad werden gevonden of vastzaten in gebouwen, om ze in haar eigen huis weer te laten reva-lideren. Tijdens de winter bewaarde ze de vleermuizen in haar koelkast, omdat vleermuizen kou nodig hebben om te overwintert. Alona richtte het Oekraïense Bat Rehabilitation Centre op, het enige in het land. Dit Centre doet ook dienst als de grootste faciliteit voor vleermuisonderzoek in Oost-Europa. Samen met haar team vangt Alona nu vleermuizen op uit heel

Alona voert verzwakte vleermuizen met keverlarven.





Pieter traint de lokale bevolking hoe ze vetplanten kunnen determineren.

Een toekomst voor vetplanten

De Richtersveld-regio in het noorden van Zuid-Afrika kent de meeste soorten vetplanten ter wereld. Meer dan 400 van deze soorten worden nu echter met uitsterven bedreigd als gevolg van mijnbouw, stroperij, overbegrazing en klimaatverandering. Pieter van Wyk is een Zuid-Afrikaanse botanicus die zich inzet voor het behoud van de unieke flora van het Richtersveld. Hij deinst niet terug als het gaat om de bestrijding van milieu-misdaden en gewapend met kennis en passie zet hij zich in voor het behoud van bijzondere vetplanten.



Plantenstroperij

Al sinds hij een kleine jongen was, is Pieter toegewijd aan het bestuderen en beschermen van de unieke Zuid-Afrikaanse flora. Door de jaren heen heeft hij gegevens verzameld over endemische vetplanten en heeft hij zelfs nieuwe soorten ontdekt! Pieter gebruikt zijn kennis nu voor het beschermen van bedreigde leefgebieden van vetplanten op provinciaal en nationaal niveau. Samen met zijn team strijdt hij tegen diamantwinning in het Richtersveld en tegen stroperij van flora, wat een groei-

end probleem is in de regio. Iedereen wil namelijk wel een mooie vetplant in huis. Pieter vangt in beslag genomen vetplanten op en heeft in totaal al meer dan 100.000 gestroopte planten gered.

Vetplanten verzamelen

Pieter heeft de Richtersveld Desert Botanical Garden and Nursery opgericht. Hier worden zowel zaden als planten uit de Richtersveldregio en de Gariiep- en Namibwoestijn opgeslagen, en komen inbeslaggenomen planten terecht. Pieter probeert de vetplanten ook te kweken, maar dit is verrassend moeilijk omdat de planten vaak een hele trage levenscyclus hebben. De kwekerij biedt een back-up voor wanneer soorten in het wild uitsterven. Tegelijkertijd maakt de kwekerij de ondersteuning van bestaande, maar kwetsbare populaties mogelijk. De botanische tuin doet daarnaast dienst als educatief centrum en zorgt voor werkgelegenheid voor de lokale bevolking.

Een thuis voor planten

Om toekomstige generaties Zuid-Afrikaanse endemische vetplanten te

beschermen, vindt het werk van Pieter zowel in het veld als binnenshuis plaats. Met de FFN Award gaat Pieter een nieuwe kas bouwen, waarin hij meer dan 400 plantensoorten kan opslaan om hen te behoeden voor uitsterven. Daarnaast wil hij lokale mensen bij zijn projecten gaan betrekken. Pieter is van plan een 'groene' economie te ontwikkelen, waar mensen financieel kunnen profiteren door de vetplanten in hun tuinen te laten groeien. Dit helpt aan de ene kant als een extra inkomen en zorgt er daarnaast voor dat de vetplanten niet uit het wild worden gehaald.



Tekst: Marloes Leeflang

Jubileumfeest in Belize

Burgers' Zoo richtte in 1989 samen met het Zwitsers dierenpark Papiliorama een natuurbeschermingsproject in het Midden-Amerikaanse Belize op. Het begon vrij klein, maar dit project is in de loop der jaren enorm gegroeid en daarmee een toonbeeld voor de hele regio! Het feest voor het dertigjarige jubileum van het project werd door Covid twee keer uitgesteld; maar in maart 2023 was het dan zover!



Burgers' Zoo-directeur Alex van Hooff krijgt een award als dank voor 30 jaar steun aan het Belize-project.

Delegaties uit vier landen op bezoek

Voor de drie dagen durende feestelijkheden waren natuurlijk vertegenwoordigers uit Papiliorama en Burgers' Zoo op locatie aanwezig. Ook Stuttgart Zoo en Keulen Zoo, die later als sponsors van het project zijn aangehaakt, stuurden een bioloog/natuurbehoudsverantwoordelijke. En ook uit de kleinere Amerikaanse afdeling van ITCF (de stichtingen die de fondsen voor het project regelen) was een vertegenwoordiger gekomen. Vanuit Burgers' Zoo waren Alex en Bertine van Hooff present en ook biologe Constanze Mager, die natuurbehoud in haar portfolio heeft, was van de partij. Een bijzondere eregast was oprichter Maarten Bijleveld uit Zwitserland. Meneer Bijleveld is inmiddels op een zeer respectabele leeftijd en toch wilde hij graag nog een keer naar naar het hoofdkwartier van het project, Shipstern, om te zien hoe zijn 'natuurbehoudsbaby' geweldig is gegroeid!

Toespraken

Het team van Shipstern heeft veel uit de kast getrokken voor de feestelijkheden. Drie Belizaanse ministers waren aanwezig om in hun toespraken de noodzaak tot samenwerking op gebied van natuurbehoud te beklemtonen en te benoemen hoe bijzonder de samenwerking bij dit

project verloopt. Een dansgroep en een rappende ranger waren 'acts' tussen de toespraken in. Het hoofdkwartier van Shipstern werd met marktkramen omgetoverd tot een braderie. Er waren allerlei vrolijke activiteiten en verkoopstandjes van lokale (natuurbehouds)verenigingen, de

Shipstern-kinderclub, de rangers zelf en ga maar zo door. Een kleurrijk en afwisselend, gezellig feest!

Symposium en projectbezoek

Op dag twee werd een mini-symposium gehouden. De verschillende vakgroepen van het project presenteerden hun huidige werkzaamheden en behaalde resultaten. Het ging hierbij onder andere om het bijhouden van patrouilles, de resultaten uit de cameravallen en de initiatieven op gebied van educatie. Daarnaast werd van de gelegenheid gebruik gemaakt dat op dat moment zoveel internationale projectpartners bij elkaar zaten. Al deze partijen konden input leveren voor het nieuwe meerjarenplan, waar het project momenteel aan werkt. Na twee dagen bij het hoofdkwartier met zijn voorzieningen en slaapplekken, werd op dag drie een excursie op touw gezet om de verschillende rangerposten, boomkwekerijen en bostrails te bezoeken. Het kost wat uren gewiebel in de auto, maar op die manier kun je de nieuwste ontwikkelingen ter plaatse bekijken en in levenden lijve ervaren hoe lastig het beheer van 400 km² natuurgebied in de dagelijkse praktijk is. Het was prachtig om de banden weer eens aan te halen en diverse projectpartners persoonlijk te leren kennen. Samen zullen we ons blijven inspannen voor dit fantastische project!

Tekst: Constanze Mager



In Freshwater Creek worden mahonieebomen van zaad tot kleine boompjes opgekweekt.

Zoë en Silos zijn terug: 'De Ocean Musical'

Trouwe fans, opgelet! Van zaterdag 15 juli tot en met zondag 20 augustus 2023 kunnen bezoekers weer meerdere malen per dag genieten van een gloednieuwe musical in het Auditorium van ons Safari Meeting Centre: 'Zoë & Silos: De Ocean Musical'. Abonnementhouders die al enkele jaren ons park bezoeken, zijn welbekend met het populaire duo Zoë en Silos. Onze helden figureerden reeds in diverse musicals die speciaal voor ons park zijn geschreven, maar ook in televisieseries, vlogs, challenges én videoclipps. Voor wie graag nog even terugblijkt op hun avonturen: youtube.com/zoesilos.

INFO EN SHOW- TIJDEN



Wie zijn Zoë en Silos?

Zoë is een heel enthousiast meisje dat alles over dieren wil weten. Als abonneementhoudster komt ze vaak in Burgers' Zoo. Ze weet verrassend veel over allerlei diersoorten. Silos is een jonge diervoorzorgster die in Burgers' Zoo werkt. Zoë en Silos komen elkaar regelmatig tegen in het park en maken samen bijzondere dingen mee. Silos' vader is parkranger in het natuurgebied in Belize, dat Burgers' Zoo al ruim dertig jaar succesvol beschermt.

Een spannend avontuur in de tropische koraalzee!

Zoë en Silos zwemmen op de bodem van de oceaan, waar een groot scheepswrak ligt. Plotseling horen ze geluiden... en doemen er haaien op! Deze bijzondere kraakbeenvissen blijken echter helemaal niet gevaarlijk te zijn voor onze helden. Maar... wat zijn de haaien eigenlijk aan het doen? En welke rol in dit verhaal spelen de adelaarsrog en de vossenkopvis die plotseling verschijnen? Duik mee met Zoë en Silos in dit kleurrijke avontuur en leer spelenderwijs een hoop over haaien en roggen! Kom je ook bij de show kijken?

Hoe kun je de musical bijwonen?

Van zaterdag 15 juli tot en met zondag 20 augustus 2023 zijn er dagelijks meerdere shows in het Auditorium. Elke show biedt plaats aan zo'n 450 bezoekers. Volg in het park de richtingaanwijzers naar de musical en zorg dat je ruim op tijd voor aanvang van de show in de Foyer bent, die direct grenst aan het Auditorium. Abonnementhouders kunnen de musical gratis bijwonen! Voor alle andere bezoekers geldt dat ze over een geldige entreekaart voor het dierenpark moeten beschikken. Op burgerszoo.nl/musical is alle informatie te vinden en hier staan ook de showtijden vermeld. Maandag 17 juli en woensdag 26 juli 2023 vertaalt een gebarentolk alle vier de dagelijkse shows voor doven en slechthorenden.

Tekst: Bas Lukkenaar



Zoë & Silos

DE OCEAN MUSICAL

INFO EN
SHOW-
TIJDEN

Van 15 juli t/m 20 augustus bij je bezoek inbegrepen

Zoë en Silos zijn terug! Duik mee in de tropische koraalzee voor een kleurrijk avontuur. Een educatieve musical voor jong en oud met een 'meet & greet' na elke show!

Alle info en showtijden vindt u op burgerszoo.nl/musical

KONINKLIJKE
BURGERS'ZOO

